Reg. No. M. 2580.
To
M. R. Ry.

సంవత్సర చందా రు.

నెల్లూరుజిల్లా జమీందారీరైతు సంఘ పక్షమున ప్రకటింపబడు వారపత్రిక.

సంపుటము॥ ౧. శనివారము. 5–9–1931. నెల్లూరు. సంచిక ౨౨.

ఎస్టేట్సు ల్యాండు ఆక్టు సవరణ చట్టము.

రైతుల స్థితి నింకను దుర్భర మొనర్చుచున్నది.

జమీందారీ రైతు సంఘమువారి తీవ్ర విమర్శనము.

ఈ రాష్ట్రమున సాగగు 270 లక్షల యకరములలో 190 లక్షలు జమీందారుల క్రిందనున్నవి. రైతుకు శాశ్వతపు హక్కు పట్టి బూటకముగా నున్నది. కొన్ని సందర్భములలో శిస్తు నాటికి 200 వంతున హెచ్చింపబడినవి. మరవస్తు విషయములందు రైతుకు మంచి హామీ లేదు. అడవులలోని ఆకుల ఎరువుగా నుపయోగించిన క్రొత్త పన్నుల చెల్లించవలెను. కొన్ని సూచనలు రైతు పరపతిని పూర్ణముగా నాశనము చేయుచున్నది.

విమర్శనము.

మదరాసు ప్రాంతీయ రైతుల సంఘము వారి తరపున వి. రామదాసు పంతులు, విశ్వనాథదాసు, బి. జగన్నాథదాసు గార్లీ క్రింది ప్రకటనను గావించిరి:—

ఎస్టేటు ల్యాండు అక్టు చరిత్ర.

ఈ రాష్ట్రమున జమీందారులయొక్కయు వారి రైతులయొక్కయు హక్కులను స్పష్టముగ నిర్వచించుటకు 1908 సం॥పు మదరాసు ఎస్టేట్సు ల్యాండు శాసనమే మొదటిది. ఆ శాసనము గావింపబడిన ఒక్క సంవత్సరములోనే అందు కొన్ని లోపములు గన్పించెననియు, "హైకోర్టువారి యొక్కయు రెవిన్యూ బోర్డువారియొక్కయు తీర్పులవలన బహిర్గతములైన" శాసనమందలి పెక్కు లోపములను, చిక్కులను సవరించుటకుగా నొక సవరణ చట్టమును తెచ్చుటకు 1913 ప్రాంతముననే ప్రభుత్వము వారెత్నించిరనియు, ప్రస్తుత సవరణ చట్టముయొక్క "ఆదర్శములు కారణములు" వివరించుసందర్భమ[illegible] ప్రభుత్వము వారంగీకరించిరి. 1914 సం॥న [illegible] రథకారేత[illegible] చాలమంది సవరణ చట్ట[illegible] మున్నూరు శాసన సభలో ప్రతిపాదించిరి. కాని మహా సంగ్రామ సంవత్సరములలో నా ప్రయత్నములు విరమింపబడెను. 1922, 1924 సం॥ములలో నీ విషయము తిరిగి బయటకు తీయబడెను. దీనిని చర్చించుటకు కొన్ని ఉపసంఘములుగూడ నేర్పరుప బడెను. 1928 సం॥న నొక సవరణ చట్టము తయారుచేయ బడెను. కానిఏందుచేతనో అప్పటినుండి యింతవరకును, ఈ విషయమై ఎట్టి చర్యయును తీసికొనబడ లేదు. ప్రస్తుత సవరణ చట్టము మొట్టమొదట ఈ సంవత్సరం జూలై 28 తేదీన ప్రకటింపబడెను. ఆగస్టు 6 వ తేదీన అనగా ప్రకటింపబడిన ఎనిమిది రోజులలోగా, శాసన సభలో ప్రవేశపెట్టబడునని ప్రకటింపబడెను. కాని ఆ రోజున ప్రవేశపెట్టబడ లేదు. అక్టోబరు మాసాంతమున తిరిగి శాసన సభ సమావేశమైనపుడు ప్రవేశపెట్టబడునని తెలియుచున్నది.

సంపూర్ణ సవరణకు వీలులేదు.

ప్రభుత్వమువా రిపుడు ప్రకటించిన చట్టము, ప్రస్తుత శాసనముయొక్క కొన్ని సెక్షనులలో గల లోపములను సవరించుటకు మాత్రమే యుద్దేశింపబడినదిగాని, విషయమునంతను సమగ్రముగ చర్చించి, శాసనమును సంపూర్ణముగ సవరించి నిర్దుష్టముగ నొనర్చుట కుద్దేశింపబడినది గాదు. ప్రస్తుత శాసనపు బ్రా[illegible] నిబంధనల ప్రకారము సవరణ చట్టమునందు చేర్చ బడ[illegible] సవరింపు ప్రతిపాదనలను గాని, చట్ట[illegible]బడిన సెక్షనులకైనను, చట్టమునందు [illegible] సవరణలను సంబంధింపని సూచనలను [illegible] ప్రతిపాదించుటకు వీలు లేదు. కనుక

ఈ చట్టము వలన శాసనమును సమగ్రముగ చదివించుట కవకాశము లేదు. జమీందారీలలోని రైతుల హక్కులను స్పష్టముగ నిర్వచించి, శాశ్వతమును పంట్ల స్థిరీకరణమును ఆరు ప్రకారములపై నుంచుట సరియైన పద్ధతి గాదు. ఈ చట్టముపైన, మన రాష్ట్రములో చాలమంది ప్రజల లాభనష్టము లాధారపడి యున్నవి. ఈ రాష్ట్రమున సాగుచేయుచున్న 270 లక్షల యకరములలో 190 లక్షల యకరములు జమీందారీ పద్ధతి క్రింద నున్నవి. ప్రస్తుత శాసనము క్రింద, ఏ జమీందారీరైతు లనేక కష్టముల పాల గుచున్నారు. అట్టి కష్టములలో మరింత ముఖ్యమైన వానిని వివరించి, జమీందారీ రైతుల దుర్భర స్థితిని కొంతవరకైనను చక్కబరచుటకు ముఖ్యముగ నే యే విషయములలో సవరణ లవసరమో, సంగ్రహముగ నిచట వివరించెదము.

శాశ్వతపు హక్కు—శిస్తు వసూలులో నిరంకుశత.

మదరాసు ఎస్టేట్సు ల్యాండు ఆక్టు వలన రైతులకు శాశ్వతపు హక్కును సంపాదించెనని చెప్పచుండిరి. అది నిజమేకాని, శిస్తు బాకీల వసూలు చేయుటకా శాసనమున, జమీందారుల కొసగబడిన నిరంకుశాధికారముల వలన, సదరు శాశ్వతపు హక్కుయొక్క విలువ చాలవరకు తొలగింపబడెను. భూమిపై గృహమును నిర్మించిగాని, మరేవిధముననగాని, సదరు భూమియొక్క సాగుయోగ్యతను చెడగొట్టినయెడల, రైతును తొలగించుటకు జమీందారున కధికారముగలదు. కొన్ని సందర్భములలో శిస్తుబాకీ డిక్రీలను చెల్లింపలేదను కారణముచేగూడ రైతును తొలగింపవచ్చును. ఇంతియగాక కొన్ని ఎస్టేటులలో, జమీందారులు నిర్ణయించు శిస్తు చాలా హెచ్చుగనుండుటచే నచటి రైతులకుగల కుడివారపు హక్కున కేమాత్రమును విలువయుండుట లేదు, పంటలో నూటికి 50 లేక 60 వంతులు, జమీందారునకు శిస్తుగా చెల్లింపవలసియున్నచో ఆ భూములలోని రైతులకుగల జిరాయితీ హక్కు నామమాత్రముగానేయున్నది. అందుచేతనే, మదరాసు రాష్ట్రము బ్యాంకింగు విచారణ సంఘమువారు 'జమీందారీలలోని భూమి విక్రయమగుట కష్టము. అందుచే సదరు భూమికి రైతువారీ గ్రామములలోని భూమికంటె, విలువ చాల తక్కువ' అని తమ నివేదికయందు ప్రకటించిరి.

శిస్తు నిర్ణయము.

ఈ రాష్ట్రమున చాల జమీందారులలో అమలులోనున్న శిస్తులరేటు చాల విపరీతముగ నున్నది. జమీందారీ రైతులకుగల స్వాధీనపు హక్కువంటి విషయమును ముఖ్యముగ గమనింపవలసియున్నది. ఈట్టి పరిస్థితులకు కారణములు, చెన్న రాష్ట్రపు భూమి పన్నుల చారిత్రమున గాననగును. ఈస్టిండియా కంపెనీవారు 18 శతాబ్దాంత్యమునను 19 శతాబ్దారంభమునను పెర్మనెంటు ల్యాండు రెవిన్యూ [illegible] సెటిల్మెంటు గావించినపుడు రైతుల వద్దనుండి పన్నులను వసూలుచేసి ఖజానాకు పంపుటయు పోలీసువసతి యేర్పాటుల గావించుటొక్కటియే వారి ప్రధానోద్దేశముగ నుండెను. పర్మనెంటు సెటిల్మెంటు స్కీమును పురస్కరించుకొని సృష్టింపబడిన ఈ జమీందారులు ఆయాప్రాంతములకు భూమి ఖామందులుగ పరిగణింపబడిరి. తరువాత ప్రభుత్వమువారిచే గావింపబడిన రెగ్యులేషనులు ఆ భావమును ధృవపరచెను. ఆ యేర్పాటుల సమయమున భూముల సాగుచేసికొను రైతులకుగల హక్కులను గురించి గాని, ఆచారములగురించి గాని వారిపై విధింపబడు శిస్తులగురించిగాని ఎట్టి విచారణయును జరుగలేదు. ఆంగ్లదేశమునందలి భూస్వాములవలెనే ఈ రాష్ట్రపు జమీందారులుగూడ పరిగణింపబడిరి. స్వాధీనపుహక్కు నొసగదగు కాలపరిమాణమును గురించియు, గూడ రైతులకు తమకిష్టమగు ఏర్పాటులొనర్చుకొనుటకు జమీందారుల కధికారము లొసగబడెను. పట్టా, ముచ్చిలికాలను వ్రాసుకొనుటకును, ఆశాస్త్రీయమగు వసూళ్లను తొలగించుటకును, ఇట్టివల గావింపబడిన రెగ్యులేషనులు జమీందారులకున్నవని దలంపబడిన భూస్వామ్యపు హక్కులనేమాత్రమును కదల్పలేదు. 1865 సం॥పు మదరాసు రెంటు రికవరీఆక్టుయు పట్టాముచ్చిలికాల వ్రాసికొనవలెననియు, రయితు చేసిన మరమ్మతులపై పన్ను వసూలు చేయరాదనియు, మాత్రమే విధించెనుగాని, రయితులకును, భూస్వాములకును, గల ప్రధానమగుహక్కులను పరిష్కరింపలేదు. కాని కవులు వాయిదా ముగియగనే, రయితును భూమినుండి తొలగింప వచ్చుననుపరితును అమలు జరుపుటకు జమీందారునకు గల అధికారమువలన రయితుగావించిన మరమ్మతులపై పన్ను విధింపరాదను నిబంధనవలన ప్రయోజనము నశించెను. రయితును తొలగించుచో అతను గావించిన మరమ్మతునకు పరిహారము నొసగవలెనను బాధ్యతనైనను జమీందారునకు విధింపలేదు. అందువలన, భూమిని రయితుగావించిన మరమ్మతునుగూడ, జమీందారు ఎట్టి పరిహారము నొసగకయే లాగుకొనుట కవకాశ మేర్పడెను. సర్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు, సర్. ఆర్. చెనమ్స మొదలగు హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు, పై నుదహరింపబడిన అభిప్రాయములు నిరాధారమైనవనియు, ఈ రాష్ట్రమున జమీందారునకు, రయితునకును మధ్య వలసిన సంబంధములకును, సాధారణభూస్వామికిని రయితునకును నుండు సంబంధములకును, చాల భేదముగలదనియు స్పష్టపరచియుండిరి. అందుచే హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు జమీందారులు రయితులను భూమినుండి వెడలగొట్ట ప్రయత్నించినప్పుడెల్ల వారి కందుకుగల హక్కును నిరూపింపవలసినదని గోరుచు కొంతవరకీయన్యాయమును నిరోధించుటకు ప్రయత్నించిరి. జమీందారులా యధికారము నుపయోగించినను ఉపయోగింపకపోయినను, కవులు వాయిదా ముగియగనే రయితును బెదరించి యే శిస్తును హెచ్చించుటకు మాత్రము విరివిగ నుపయోగపడు చుండెను. అందుచే మదరాసు ఎస్టేటు ల్యాండుఆక్టు అమలులోనికి వచ్చునప్పటికి, జమీందారీలలో నమలునందున్న శిస్తులు పోటీచే హెచ్చింపబడినవిగాని, న్యాయమైనవిగావు. రయితువారీ భూముల శిస్తులకంటె నివి చాల అధికముగ నుండుటయే ఇందుకు ప్రబల నిదర్శనము.

అమలులోనున్న శిస్తులు న్యాయమైనవి గావు.

అయినను, ప్రస్తుత శాసనము సదరు శిస్తులు న్యాయమైనవే యనుభావముతో నంగీకరించి, ఇప్పటికిని అమలు జరుపుచున్నది. అట్టి భావము కేవలము నిరాధారమైనది. అంతియగాక నీ శిస్తులరేటులు ఒక జమీందారీకిని మరియొక జమీందారీకిని, ఒకే జమీందారీలోనే ఒక గ్రామమునుండి మరియొక గ్రామమునకును ఒక గ్రామములోనే ఒకే తరగతి భూమికే ఒక రయితునుండి మరియొక రయితునకును భిన్నముగ నుండును, శిస్తులరేటులు, పైరును బట్టియు పంటనుబట్టియుగూడ మారుచుండును. పైరువారి శిస్తులు వారం శిస్తులు ఇప్పటికిని అమలులో నున్నవి. వారం శిస్తులను రొఖ్ఖపుశిస్తులోనికి మార్చుకొనుటకు రయితులకధికారము లేదు. అట్లు మార్చుకొందమన్నను శాసనమునందు నిర్ణయింపబడిన పద్ధతులవలన, రయితునకు న్యాయము గలుగుటసాధ్యము. అమలునందున్న రేటు లెంత అన్యాయముగ నున్నను, ధరలు హెచ్చినను కారణము వలనను ఇతరకారణములవలనను 20 సంవత్సరములకొకమారు పన్నులను నూటికి 12½ చొ॥న హెచ్చించుట శాసనమం దధికార మొసగబడెను. పన్నులరేటు న్యాయముగ లేనియెడల, భూముల సర్వేచేసి, న్యాయమగు పన్నుల నిర్ణయించుటకు శాసనమునందు నిబంధన లేర్పరుపబడెను గాని, ఆ యధికారముల నమలు జరుపుట సామాన్యపు రైతుల కేమాత్రమును సాధ్యము గాదు. రైతులందరును కలిసి పనిచేసినచో సదరు నిబంధనల నమలులోనికి దేవచ్చునేగాని, ఒంటరిగ నెంత పెద్ద భూస్వామియైననుగూడ, అందుల కగు ఖర్చుల భరింప జాలడు. అట్టి సందర్భములోనైనను, సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు, ప్రస్తుతమమలులో నున్న పన్నుల రేటులు న్యాయమైనవే యను నిర్ణయముపై నాధారపడి ప్రారంభింపవలెను. సరియగు రెవిన్యూ సెటిల్మెంటున కిది సంపూర్ణముగ విరుద్ధము. ఇది యిట్లుండ, మదరాసు హైకోర్టులవారు కొన్ని కేసులలో నొసర్చిన తీర్పులవలన సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు, పన్నుల నెన్నిరెట్లైనను హెచ్చించుట కవకాశము నొసగెను. 20 సంవత్సరముల కొకతూరి నూటికి 12½ వంతులకంటె అధికముగ పన్నును హెచ్చింపరాదను నిబంధన సెటిల్మెంటు వ్యవహారములకు వర్తింపదని వారు నిర్ణయించిరి. ఉత్తర జిల్లాలలోని కొన్ని జమీందా

యెస్టేటు ల్యాండు చట్ట సవరణ.

ఆంధ్రజమీందారీ రైతుల సంఘమువారి విన్నపము.

ఆంధ్ర జమీందారీ రయితుల సంఘమువారు తే 30.11-29 దిన ప్రస్తుత యెస్టేటు ల్యాండు చట్టము దేశముయొక్క క్షేమమునకు ప్రధానాంగమైనట్టియు, జమీందారులనిరంకుశత్వము క్రింద సుమారు మూడు సంవత్సరము పైకాలమునుండి క్రుంగి కృశీభూతులైనట్టియు రయితు కోటియొక్క ఆర్థిక క్షేమమును ప్రధానముగా దృష్టియందుంచుకొని కాలానుగతముగానున్న యెస్టేటు ల్యాండు చట్టమువల్లను ఈ రయితులు పొందుచున్న బాధలు అక్రమములును తొలగించుటకుగాను సవరణ బిల్లును తయారు చేయవలసినదిగా శ్రీయుతులు భూపతిరాజా వెంకటపతిరాజా C. I. E., కేమవరపు రామదాసు పంతులు, విశ్వనాథదాసు మహాశయా, దివాన్ బహద్దరు మునుస్వామి నాయుడు, శిష్ట్లాపు మందేశ్వరశర్మ, అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు పంతులు, B. A., B. L., పొణకా పిచ్చిరెడ్డి, M. A., B. L., గార్లను ఉపసంఘముగా నియమించిరి. ఇందులో వాల్తేరువారు ప్రధాన మంత్రులుగా నున్నందున 6 గురే సభ్యులుండిరి. ఈ ఉపసంఘ పక్షమున ప్రస్తుత జమీందారీలలోని పరిస్థితులు యెస్టేటు ల్యాండు చట్టము యెట్లు పని చేయుచున్నదియు తెల్సికొనుటకుగాను ఒక ప్రశ్నావళి ప్రచురింపబడి దాని ప్రకారము ప్రత్యుత్తరములు యివ్వవలసినదిగా వివిధ జమీందారులకు పంపబడినవి. పిమ్మట 1930 సం॥రము జనవరి మొదటి వారములో శ్రీమాన్ విశ్వనాథదాసు మహాశయా గారున్ను నేనున్ను కొవ్వూరు, రాజమహేంద్రవరము గ్రామములలో సమావేశమై అప్పటికి ప్రశ్నావళులపై వచ్చిన సంజాయిషీనికూడ యోచించి ఒక చిత్తును తయారు చేసితిమి. పిమ్మట దేశములో అపూర్వముగా విజృంభించిన రాజకీయోద్యమము వలన దీనిని గురించి హెచ్చు కృషికి అవకాశము లేకపోయినది. కాని యీ చిత్తుయొక్క నకళ్లను సభ్యులకేగాక ఆంధ్రదేశములోని కొందరు అనుభవజ్ఞులైన రైతులకున్ను ప్రముఖులకున్ను పంపి వారి సలహాలను బట్టి మార్పులను క్రొత్త విషయములు చేర్చుతూ వచ్చితిమి. 1931 జూలై 15, 16, 17 తేదులందు యీ చిత్తును పురస్కరించుకొని అధ్యక్షులు వారి యింటివద్ద విశాఖపట్టణంలో శ్రీయుత కాళేశ్వరరావు పంతులుగారు నేను సంఘాధ్యక్షులైన భూపతిరాజా వెంకటపతిరాజాగారు గంజాము విశాఖపట్నము మండలములలోని రయితు ప్రముఖులును జర్గించిన చర్చలవల్ల మరికొన్ని మార్పులను నూతన విషయములున్ను చేర్చబడినవి. పిమ్మట తే 22, 23 దిన నెల్లూరులో సమావేశమైన ఉపసంఘ సమావేశములోను ఆంధ్రజమీందారీ రయితుల సంఘపు కార్యవర్గ సభా సందర్భమున జరుపబడిన చర్చల వలనకూడ మరికొన్ని నూతనాంశములు మార్పులు చేర్చబడినవి. పైన చెప్పబడిన కృషి ఫలితముగా ప్రస్తుతము యిందులో ప్రచురింపబడుచున్న యీ సవరణల నివేదిక గంజాము మొదలుకొని చిత్తూరువరకును గల ఆంధ్ర జమీందారులలో రయితులకుగల ముఖ్యమైన యిబ్బందులను వాటిని తొలగించుటకు చేయవలసిన సంస్కరణములను గూర్చి ప్రబలియున్న ప్రజాభిప్రాయమును పొందుపర్చుచున్నదని నమ్ముచున్నను యీ విషయములో యిదియే ఆఖరుమాట యని యీ సంఘము వారి అభిప్రాయము కాదు. ఇంకను అవసరమైన అంశములు యేమైనను యున్నయెడల అట్టి వారి వలన వానిని కృతజ్ఞతా పూర్వకముగా స్వీకరింతుము. అందులకే యీ నివేదికను యిప్పుడే ప్రచురించుటకు సంకల్పించితిని. ఈ ఉపసంఘమువారి కృషి కూడ ఇంతటితో ముగియలేదు.

22 సంవత్సరములనుంచి ప్రస్తుతము అమలు వున్న యిబ్బందులు అక్రమములు నిర్బంధములు తొలగించగల బిల్లుకొరకై పరితపించుచు అందులకై ఆశించుచుండగానే అట్టి ఆశను నిరాశగా చేయునట్టి ఒక బిల్లును ప్రభుత్వమువారు శాసన సభలో ప్రవేశపెట్టనున్నారు. యీ కారణముల వలనకూడ రయితుల యొక్క కోర్కెలను స్పష్టపర్చగల యిట్టి నివేదికను ప్రచురణావసరము కల్గినది.

మరియు వెంకటగిరిలో జరుగబోవు ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ జమీందారీ రయితుల మహాసభ జమీందారీ రయితుల లక్ష్యమును స్పష్టపర్చుటకు తరుణము. అందువలనకూడా యీ ప్రచురణము యెంతయు సకాలమైనది.

యీ నివేదికను తయారుచేయుటకుగాను చర్చలలో పాల్గొనియు సూచనలను చేసినట్టియు సంఘ సభ్యేతర ప్రముఖులు,(1)శ్రీయుత ఏ యస్. కృష్ణారావుపంతులుగారు (2) నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడుగారు (3) పొణకా పట్టాభిరామరెడ్డిగారు (4) బత్తిన పెరుమాళ్లునాయుడుగారు (5) ప్రొఫెసరు యన్. జి. రంగాగారు (6) వెన్నెలకంటి అప్పారావుగారు(7)బి. అన్నాస్వామిఅయ్యర్‌గారు (8) వాలా సీతారామస్వామిగారు (9) అల్లు యోగినాయుడుగారు (10) పూసపాటి కుమారవెంకటపతిగారు (11) పిల్లా పరదేశినాయుడుగారు (12) మారినవర్సనగారు (13) లక్కరాజా వెంకటసుబ్బారావుగారు, నామన శాపన్నగారు, వంకాయల కామేశ్వరరావుగారు, గెల్ల కోనయ్యగారు (మునగాల) యింకను పిఠాపురం, బొబ్బిలి, కార్వేటనగరం, వెంకటగిరి, మునగాల. గోపాలపురం, ధర్మవరం, శనివారపుపేట మొదలగు అనేక జమీందారీల, రైతులున్ను మొదలగువారు వీరికిన్ని మా ప్రశ్నావళికి ప్రత్యుత్తరముగా నివేదికల పంపిన ఆయా జమీందారీరైతుల సభ్యులకు వారికిన్ని సంఘ పక్షమున కృతజ్ఞత తెల్పుచున్నాను.

విధేయుడు,

ఆంధ్ర జమీందారీ రయితుల సంఘము
కొవ్వూరు,
తే 2-9-31 ది.

శి. మందేశ్వరశర్మ,
సం. కార్యదర్శి.

---

1 నెంబరు 1908 సంవత్సరపుయెస్టేటులాండు చట్టములో సంస్కరింపబడవలసిన అంశములు.

(1) జమీందారు ప్రభుత్వాదాయము వసూలు చేయుటకుగాను యీస్టు యిండియా కంపెనీవారి వలన నియమింపబడిన వ్యక్తి అనియు భూస్వామ్యముతో అతనికెట్టి సంబంధము లేదనియు దేశముయొక్క ఆర్థిక క్షేమమునకై మీందారీలలోని రయితుల హక్కులను క్షేమమును కాపాడవలెననియు అందులకై 1908 సంవత్సరము 1 నెంబరు చట్టము వలనను యింతకు పూర్వమునుండియు రయితులు లోనగుచున్న యిబ్బందులు నివారణ కావలెనను దృష్టిలో ఈ చట్టము పునర్నిర్మాణము కావలెను.

పరిమితి.

(2) యీ చట్టము గోదావరి యేజన్సీలోని వెంకటాపురం, నగూర్, తాలూకాలకు వర్తింపచేయవలెను.

నిర్వచనములు (Definitions)

(3) "పాతబంజరు" (Old waste) అనునది రద్దు కావలెను అనగా గ్రామములో జమీందారుని స్వంతవ్యవసాయంలో వుండే భూమిని తప్ప మిగత గ్రామములోనియావత్తు భూమిన్ని లంకలుసహా రైతీ భూమిగ పరిగణింపబడవలెను. "స్వంత సేరు" భూమికి (Home farm) యిప్పుడు చట్టములో వుండే నిర్వచన రద్దు కావలెను.

(4) సుమారు 50 ఎకరములుగాని, అంతకులోపునను గాని ఎస్టేటుభూమి చీలిపోయినప్పుడు యెస్టేటుగా పరిగణింపబడరాదు.

(5) "వ్యవసాయము" అను నిర్వచనములో "పశువులు మేత" (Pasture) అనునది కూడియుండవలెను.

(6) "శిస్తు ప్రథమ బాధ్యతకలది" (Rent a first charge) అను విషయము యెంతవరకు సమంజసమో ఆలోచించవలసియున్నది, సె 5. పన్ను బాకీలకై జమీందార్లు జరిగించే భూముల వేలంలో ముందుగా యీ భూములకువుండే తనఖాదార్లను తెలియపర్చుటకు బద్ధులైయుండవలెను.

(కొరవకు 5-వ పుట చూడుము.)

జమీందారీ రైతు

1931 సెప్టెంబరు నెల తే 5 ది.

శనివారము.

వేంకటగిరి సభలు.

ఎట్టి ప్రతిబంధకములు కల్పింపబడినను విశ్వేశ్వరుని కృపచే వెంకటగిరి జమీందారీ రైతుసభలు జయప్రదముగ జరుగుచున్నవి. కడపజిల్లావారి అంతఃకలహములతో సుభాష్ బాబు ఆగమనము నిలచినను ఆహ్వాన సంఘమువారు ఆరని ఆసక్తి అకుంఠితోత్సాహములతో సుభాష్ చంద్రునితో సమానులగు భారతీయ యువజన నాయకులును త్యాగమూర్తులును బొంబాయి రాష్ట్ర ప్రధాన నేతయు పార్శీకుల భూషణులు కే యఫ్. నారీమను మహాశయుల సభలకు పిలిపించి సభలయందు ఉత్సాహ ప్రాముఖ్యతలను తరుగకయుండ చేయనున్నారు. కావున నారీమన్ గారి దర్శనభాగ్యమునకై అవరోధముల లెక్కింపక మండలీయులు రైతుసోదరులు విచ్చేసి సభలు జయప్రదముగ సాగించెదరని నమ్ముచున్నాము.

వెంకటగిరి సభలయందు జరుపవలసిన కార్యము గురుతరముగ నున్నది. మేస్టెటు ల్యాండు అక్టునందు సవరణల గూర్చి రామదాసు పంతులు మొదలగువారికి విపుల ప్రకటనమును, మండేశ్వరశర్మగారి సవరణ రూపకమయిన చట్టమును యిందు ప్రకటించి యున్నారము. ఇప్పుడుసవరణకు రానున్న బిల్లునందు మార్పులేమియు చేయుటకు వీలులేదట! ఇక రైతు సౌకర్యమునకు తగినట్లు ప్రజలే ఒకబిల్లునునిర్మించి శాసన సభయందు ప్రవేశపెట్టునట్లు చేసి తమబాధల నివారణ మొనర్చుకోవలసి యున్నది. ఈ ఉత్కృష్టకార్యమును వెంకటగిరి సభలు చాలావరకు నిర్వహింపవలసియున్నవి. జమీందారునికి ఆసివిషయమైన యెట్టిలోపములుగాని జరుగకయే రైతు స్థితిచక్కబడవలయును. రైతు సమస్తభాగ్య భోగ్యములకు మూలకందమైన వ్యవసాయ స్థితి ప్రప్రథమమున చక్కబడవలయును. దానివలన వరుంబడి జాస్తియై జమీందారునికి కూడాలాభమును గూర్చుచున్నది. బ్రిటీషు గవర్నమెంటు నందు ప్రతిరైతు ననుభవించు సామాన్య పౌరహక్కుల కృషీభూతులైన జమీందారీ రైతులకు గూడా ప్రసాదింప బడవలయును. జమీందారు రైతు మధ్య బయలుదేరిన తగాదాలు బ్రిటిషుకోర్టులలో సంపూర్ణన్యాయముతో పరిష్కరింబడునట్లు రైతుకుధైర్య మొసంగవలయును. స్వేచ్ఛగను గౌరవముగను జీవయాత్ర గడపదలచుకొన్న రైతును జమీందారు యేవిధముగానైనను హింసించుటకు సహాయపడు సూక్ష్మతమావకాశములను గూడ నిర్మూలించవలయును. జమీందారు తనధర్మమును తప్పినచో బలవంతపరచి, ఒత్తిడిజేసి సన్మార్గవర్తిగ జేయుశక్తి రైతుకుండవలయును. ఇట్టి ప్రధానసూత్రములతో నిండిన ఒకచట్టమును ఈసభలు తయారు చేయునని నమ్ముచున్నాము.

రౌండుటేబిలు సభలో తమహక్కులకోటకు కాపలాకాయుటకు పిలువనిపేరంటముగ బొబ్బిలి రాజాగారు, వెంకటగిరి కుమారరాజాగారు, త్వరలో పొగవోడ నెక్కనున్నారు. అన్నిహక్కుల ననుభవించుచున్న జమీందారులే యిట్టి ఆతురతను గనబరుచుచుండ వెలుతురునే జూడని రైతులు సభలు గావించుకొనుట శుభచిహ్నము. కావున బెదరింపులకు నోటిమాటలకు రైతు లెవ్వరును భీతిజెందక వెంకటగిరి సభలకు విచ్చేసి సుభాష్ బాబు రాని కొరతను నారీమన్ గారు తీర్చనున్నారు కాబట్టి జయప్రదముగ జరిపెదరని తలచుచున్నాము. కష్ట నష్టములకోర్చి అఖండోత్సాహముతో రేయింబవలు కార్యాచరణయందు కష్టపడుచున్న కటికనేని సోదరులను హృదయపూర్వకముగా అభినందించుచున్నాము.

నెల్లూరుజిల్లాబోర్డు పంచాయతీ ఆఫీసరునియామకము.

ప్రెసిడెంటు గారి అభిమానములో కూడుకొన్న నిరంకుశము.

నెల్లూరు జిల్లా బోర్డువారు గ్రామపంచాయతీల ఆఫీసరును నియమించు లాగున గతమాసం 28 తేది తీర్మానించియున్నారు. ఈ తీర్మానానుగుణ్యముగ ఉద్యోగస్తుని నియమించు అధికారము ప్రెసిడెంటుకే ఒసంగబడినది. ఇప్పుడు ప్రెసిడెంటు ఆ పనియందే నిమగ్నులై యున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఈ ఉద్యోగమునకుగా మాజిల్లాయందు అనుభవజ్ఞులగు బి. యే. బి యల్సు, నలుగురు, వెంకటగిరి వారే బి, మొలుకొందరు ఇంకా చాలామంది దరఖాస్తుల పెట్టుకొనియున్నారు. దీనికిదోడు బోర్డునందు ఉద్యోగులుగా మండలీయులనే నియమింపవలయునని గూడ బోర్డువారు శాసించియున్నారు. ధర్మ మిటులుండగా ప్రెసిడెంటుగారు ప్రజాభిప్రాయమును, బోర్డుశాసనముల కాలదన్ని యిప్పుడు కాకినాడ వాస్తవ్యులు ఎఫ్. ఎ. వరకు చదివి సబ్ రిజిస్ట్రారుగా పనిచేయుచున్న ఒక వెలమ యువకునికి యీఉద్యోగ మివ్వ దలచుకొన్నట్లు తెలియుచున్నది. ఈ మండలేతరునికి ఏల ఉద్యోగ మియ్యవలయును? యీ మండల దరఖాస్తుదారుల కంటె యీయువకునకు విద్యాజాస్తియా అనుభవము జాస్తియా? ఇంతకు యీ కాకినాడవారు వానుగల్లు రాజాగారి బావమరుదులు. ప్రెసిడెంటు గారు కులాభిమానము బంధుత్వములకు మాత్రమే లెక్కగాని ఉద్యోగమును బయట వారికిచ్చుచో దన పక్షమువారికే జబాబు చెప జాలరు. ఈ ఉద్యోగము గ్రామముల క్షేమలాభములకుగాని ప్రెసిడెంటు గారి యిష్టులకు వసతులగల్పించుటకు గాదు. అందుచే యీ జిల్లాసంగతి తెలియని బయట వారిని యింపుదూర్చరని భావించెదము. లేనిచో బోర్డు గాబోవు ఎన్నికలలో ఓటర్లకు సమాధానము చెప్పవలసిన వారగుదురు. ప్రెసిడెంటు ముందు వెనుకలు అరయుదురుగాక.

మండలీయుడు.

(3 వ పుట తరువాయి)

(7) తన భూమిలో వ్యవసాయగృహము నిర్మించుటకును (Farm house) అందులోనుండి, రాయి, మట్టి, వగైరా సదరు యింటికి యింటినిమిత్తము తీసుకొనుటకున్ను గ్రామకంఠము వైశాల్యపరచుట (Extention of village site) మున్నగు ప్రజోపయోగ కార్యములకు తన భూమిని యిచ్చుటకు రయితుకు హక్కుండవలెను. సె 11 రైతుయొక్క భూమిలోవుండే గనుల తవ్వుటకునే హక్కు రైతుకే అయి యుండవలెను. సె 7.

రయితు జిరాయితీ.

(8) సాగుహక్కు (Right of occupency) పొందిన భూమి వారసత్వము వగైరాలవల్ల జమీందారునకు సంక్రమించినను సదరు భూమియొక్క రైతీజిరాయితీ స్వభావము మారకూడదు. సె 8.

చెట్ల హక్కు.

(9) అట్టివి పూర్వమందున్ను, పరమందున్ను వుండే చెట్లహక్కు యావత్తు రైతుదై యుండవలెను. సె 12.

సముదాయక భూములు

(Communal lands)

10. పర్మనెంటు సెటిల్ మెంటు పూర్వము పుట్టబడిన వానివలెనే ధర్మిలాను పుట్టినటు పడకలు, గట్లులో కూడిన చెర్వులు మందబయళ్లు కళ్ళములు, రుద్రభూములు, గ్రామ కంఠములు మున్నగునవి యెన్నడున్ను ఎట్టి పరిస్థితులలోను జమీందార్ల స్వాధీనపర్చుకొనరాదు. ప్రతి గ్రామములోను ఆయకట్టు పరిమాణమునుబట్టి పశువులు మేతకై భూములను (Pasture lands) ఏర్పరుపబడవలెను. సె21-22-23

నజరానాలు.

(11) భూములను రైతులకిచ్చునప్పుడు సాధ్యమైనంతవరకు నజరానాలుండరాదు.

శిస్తులు.

(12) గింజల ధరలనుబట్టి శిస్తు బాధలను చేయుట అను సూత్రము రద్దుకావలెను. రైతుయొక్క ఆర్థికస్థితి సరిహద్దు గ్రామములోని గవర్నమెంటు రేట్లు ప్రస్తుతమున్న శిస్తురేటు యీ మూడు అంశములను బట్టి ప్రస్తుతమున్న హెచ్చు రేట్లన్నియు (Inequitable and unfair) పునర్విమర్శనము చేసి తగ్గించవలెను. యీ సూత్రమునుబట్టియే గింజలరూపముగానున్న శిస్తులన్నియు నగదు రూపముగా మార్చవలయును.

శిస్తుల వాయిదాలు.

(13) జమీందారీలలోవుండే కాలమాన స్థితిని బట్టి శిస్తు వాయిదాలు నిర్ణయింపబడవలెను. కాని యెట్టి పరిస్థితులలోను జనెవరినెలకు ముందుగా శిస్తు వాయిదా యేర్పడరాదు.

శిస్తుచెల్లించు స్థలములు.

(14) గ్రామములోగాని రైతుకు వీలైన 5 మైళ్లకు లోపుగావుండే సరిహద్దు ప్రదేశములోగాని శిస్తు చెల్లించే యేర్పాటు ఉండవలెను.

జమీందార్ల యేజెంట్లు.

(15) జమీందార్లు యేర్పర్చే యేజెంట్లు పేర్లు ప్రభుత్వమువారికి తెలియపర్చిబహిరంగ పర్చవలెను, సె 67.

పంట, అంచనా, విభాగము.

(Appraisement and division of produce)

(16) ఇది రద్దుకావలెను. విధిగా ముందుగా చెప్పబోవు ప్రకారమున నగదురూపకమైన శిస్తుల నిర్ణయము (Compulsory Settlement of rents) 12 వ పేరాలోని సూత్రమునుబట్టి కావలెను. సె 73-76.

జప్తులు.

(17) చరాస్తి జప్తులు రద్దుకావలెను. సె77,110 స్థిరాస్తి జప్తు నోటీసు బాకీదారునికి స్వయంగా అమలు జరుగవలెను.

జలాధారముల వాటి మరమ్మతులు.

(18) (ఏ.) జలాధారమును మంచి స్థితిలోనుంచి రైతు వ్యవసాయమునకు అవసరమయ్యే నీటి సప్లయి చేయవలసిన బాధ్యత జమీందారుదని స్పష్టపర్చవలెను. కలెక్టరు జలాధారమును జమీందారు బాగుచేయించవలసిందని చట్టముప్రకారము ఉత్తర్వును యిచ్చిన పిమ్మటనుగూడ జమీందారు నిర్లక్ష్యము చేసినయెడల ఆయా పరిస్థితులను బట్టి రైతులు పన్నుల నిరాకరణము చేయుటకుగాని సదరు మరమ్మతుచేసి కలెక్టరుగారు ద్వారా గవర్నమెంటు పేష్కసువలెనే దానిని వెంటనే రాబట్టుకొనుటకు హక్కు వుండునట్లుగాని, యేర్పాటువుండవలెను. (బి.) గవర్నమెంటుకున్ను జమీందారుకున్ను జాయింటుగావుండబడ్డ జలాధారముల మరమ్మతుల విషయములో గవర్నమెంటువారే అట్టి మరమ్మతును చేసిపై విధముగా జమీందారువల్ల రాబట్టుకొనవలెను. (సి.) ప్రస్తుతము జమీందారీలలో కట్టడములు లేక వృథాగా పోవుచున్న వాగులు వదులు వగైరాలకు ప్రభుత్వమువారు ప్రజోపయోగమని నిమిత్తం స్వాధీన పర్చుకొని వ్యవసాయమునకు అనువగునట్లు తగునిర్మాణములను చేసి జమీందార్లకు గాని, రహితులకుగాని మామూలుగా జరుగుచున్న నీటి సప్లయి Accustomed appropriation of supply) కంటె అధికమైన దానిని ప్రభుత్వమువారిదిగా భుక్తపరచుకొనవలెను.

డీ. భూస్వామిచే జలాధారము యేర్పర్చబడక యేటినీళ్లు వృథాగా పోవుచున్నప్పుడు ఏటిప్రక్కన భూములుగల రైతులు సదరు నీటిని వుపయోగపర్చుకొనుటకు జమీందారు ఆక్షేపించగూడదు. ఇందుకు ఏ విధమైన నీటితీరువ కోరకూడదు కాని యిది శాశ్వతమైనదిగను, యేదైన జలాశయము నిర్మింపబడిన వెంటనే అంతరింపబడినదిగ నుండవలెను.

(ఈ.) నీటిసప్లయికిమించి ఒక జలాధారము క్రింద ఉన్న ఆయకట్టును జమీందారు హెచ్చించరాదు. ఈ విషయములో ఋజువు భారము జమీందారునిదే అయియుండవలెను.

శిస్తును కాపుచేయుట, మాపుచేయుట.

(Remission and suspension of rents)

(19) శ్రీమాన్ విశ్వనాథదాస్ మహాశయులుగారు, శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టిన బిల్లుయొక్క సూత్రము ననుసరించి కాలమానము యొక్క ప్రాతికూల్యము వలనగాని జమీందారు తన బాధ్యతను నెరవేర్చని కారణమువలనగాని పంటలు పోయినప్పుడు శిస్తును మాపుచేయుట అనుకూల సమయము వచ్చువరకును కాపుదలచేయుట జరగవలెను.

భూములను విభజించుట, పట్టాలను మార్పుదల చేయుట.

(20) భూములను సాధ్యమైనంతవరకు అనార్థికపు విభాగములుగా (Uneconomic holdings) తగ్గించకుండ చూడవలెను. దాని విక్రయ పత్రాల మూలముగా భూములు అన్యాక్రాంతమైనప్పుడు సదరు అన్యాక్రాంతము చేయబడినట్లు జమీందారునకు తెల్పబడిన తేదీ లగాయతు ట్రాన్స్ఫరు దారుని యొక్కయు అతని పూర్వునియొక్కయు బాధ్యతను నేసు చేయ బడవలెను. ఈ అంశమునకు సంబంధించిన అక్రమము యించుమించు ప్రతి జమీందారీలోను జరుగుచున్నట్లు మాకు తెలియవచ్చినందున దీనినిగూర్చి కట్టుబాటు అవసరము.

సర్వే సెటల్ మెంటు, హక్కులు రికార్డును తయారు చేయుట

(Survey settlement and record of rights)

(21) యీ మూడును విధిగా జరుగవలెను. జమీందారునకున్ను రయితునకున్ను సర్వే హెచ్చుతగులును బట్టి శిస్తు సవరించబడవలెను అని వ్రాతమూలకమైన వడంబడికలు వున్నచో తప్ప యీ సర్వేలో జరిగే మార్పుదలలను బట్టి శిస్తు మార్పుదల కాకూడదు. 12 వ పేరాలో చెప్పబడిన సూత్రము ప్రకారము ప్రస్తుత జమీందారీలలోనున్న హెచ్చు రేట్లన్నియు పునర్విమర్శము కావలెను. భూమియొక్క హక్కు బాధ్యతలు మున్నగునవి తెల్పు రిజిస్టరు ప్రతి పట్టా భూమికిన్ని పుట్టవలెను. ఇట్టి యేర్పాటు జరుగుచున్న కాలముతో ఆఫీసరుతోపాటు రైతు ప్రతినిధి జమీందారు ప్రతినిధికూడా వుండి అన్ని విషయములను సహకారము చేయుటకు అవకాశము వుండవలెను. ఈ గ్రంథము యావత్తు పార్టీలకు ముందుగా తెలియపర్చి విచారించి జిల్లా న్యాయాధిపతి స్థిరపర్చవలెను.

రైతు భూమి కవులకిచ్చుట.

(22) రైతు భూమిని కవులుకిచ్చు రైతులకు వసూలు చేయు శిస్తుకు తగు వ్యక్తి యొప్పవలెను. (ఇది కొందరి అభిప్రాయము మాత్రమే.

అడవులు.

(23) జమీందారీలలోని అడవులు కొందరు పోరంబోకులు మున్నగు వానియందు రైతులకు గల పశువులు మేత, కట్టెలు వ్యవసాయపు పనిముట్లను ఉచితముగా తెచ్చుకొనుట మున్నగు హక్కులు ప్రకటనము చేయవలెను. ఇట్టి అవాస్తవపు భూములు అధికముగాగల జమీందారీలలో హక్కు పత్రికము రీత్యా వర్తకముల క్రింద నిర్ణీతము కావలెను. ఇందుకు జమీందార్లు యెట్టి ఫలమున్ను కోరరాదు.

విధానము (Procedure)

(24) యీ చట్టము క్రింద వచ్చే ముఖ్య అంశములన్నియు విచారించుటకు సివిల్ కోర్టులున్ను సామాన్య విషయములు రివిన్యూ కోర్టులున్ను విచారించుటకు అధికారముండవలెను. ఈ ఉభయ న్యాయస్థానములు వారున్ను పాశ్చాత్య దేశములలోని సంచార న్యాయస్థానముల పద్ధతి నవలంబించి రైతుల గ్రామములలోనే విచారణ జరిగించుట న్యాయమునకున్ను రైతునకున్ను వ్యవసాయమునకున్ను క్షేమకరము. యీ చట్టముక్రింద వచ్చే దావాలలో స్టాంపు డ్యూటీ బహు స్వల్పముగా నుండవలెను.

గ్రామ క్షేమమునుగూర్చి జమీందారునకు గల బాధ్యత.

(25) జమీందారు గ్రామములో తాలీమా వసూలు చేయు శిస్తులో వుండే ప్రతి రూపాయకు 1 అణా చొప్పున గ్రామముయొక్క "క్షేమనిధి" (Welfare fund) గా చెల్లించవలెను. సదరు నిధి పంచాయితీలు సరిగా పనిచేయుచున్న పంచాయతీలకుగాని లేనిచోట్ల తాలూకాబోర్డులకుగాని సదరు ప్రత్యేక నిధులుగా వశపర్చబడవలెను.

వెంకటగిరి సభల నిరోధము.

జమీందారీరయితు సోదరులారా!

వెంకటగిరిలో యీనెల తే 8, 9, దుల లోజరుగనున్న సభలకు రాకూడదనియు ఆహ్వానసంఘములో చేరి టిక్కెట్లుకొనకూడదనియు, అట్లువ్యతిరేకించికొన్న వారికి తగుమైన శాంతి చేయించెదమనియు బెదరించుచున్నారు. వెంకటగిరిలో సభలు జరుగకుండా గలభాలు చేయించుతామని యీ సభలకు వచ్చిన వారందరు గలభాలను యెదుర్కొన వలసి వచ్చుననియు యింకాయీలాటిభయంకరపు మాటలతో రైతులను బెదరించుచుండే విషయమునాకున్నూ తెలుసును. న్యాయసమ్మతమయిన సభలు మనముజరుపుకోబోతూవుంటే అచ్చట జరుగ నివ్వకుండా చేయగలరా! వీరు? వారిని, మనలను, ఉభయులను పాలించునట్టి బ్రిటీషు ప్రభుత్వ మొకటున్నదని, యెల్లరు జ్ఞప్తియందుంచుకొనవలెను, యెల్లకాలమువీరు పెట్టుబాధలకు ఓర్చుకొని వూరకవుంటేసరి,లేక మన బాధలను చర్చించుకొని వాటినినివారించుకొనుటకుమనము సమావేశ మౌతూవుంటే యీసమావేశమునకు అడ్డుకలు గలిగించుటయా? బ్రిటీషు ప్రభుత్వము సయితము కాంగ్రెసు వారిని సభలు జరుపుకొనుటకు అనుమతి నిచ్చిన యీదినములలో అటుపాలించే ప్రభువులాకాదు యిటుపాలింపబడేరయితులా? కాదు. యింతకంటే పెద్ద, అంతకంటే చిన్న అయిన యీమెడాబడి పరిపాలకులగు జమీందార్లు యేలాగు మన సభలు జరుగనివ్వరోతెలుసుకుంటేపరిహాసాస్పదముగా వున్నది. బ్రిటీషు గవర్నమెంటు అండ తోకలుకు చుండేవీరు సదరు గవర్నమెంటు దనిన్నిమరచినట్లున్నది. నిజముగా మరచిన యెడల తగు దండనప్రభుత్వమువారేచేయగలరు. గానరయితు సోదరులారా?

యీ తాటాకుచప్పుడులకు భయపడవద్దు. యీబడాయీలకు వెరువవద్దు ప్రతికియు జీవచ్ఛవములవలెనున్న మనబాధలను చర్చించుకొని న్యాయమైనట్టి మార్గముల ద్వారా మనబాధలను నివారించుకొనుటకు ప్రయత్నించవలెను.

గాన మీరెల్లరు సభకువచ్చి సభను జయప్రదమగునట్లు చేయుదురని ప్రార్థించుచున్నాను.

యిదియే ఆహ్వానముగాభావించి యీ వన్నుంది రయితులు దయచేసి సభలను జయప్రదముగా జరిపించుదురని ప్రార్థించుచున్నాను.

బద్దెపూడి వెంకటనారాయణరెడ్డి.

(8 వ పుట కొరవ)

పోవలెను. యీ చెర్వుకు రెండు గండ్లు పడియున్నవి. కట్టు బలహీనమై ప్రక్కగోడల వెంబడికే మనుష్యులు పోను భయపడే స్థితిలోయున్నది. యీ చెర్వులో నీళ్ళు నింపుకునే సదుపాయమేమైనా వున్నదా చదువరులే యూహించుకొనవలెను.

శిస్తు వసూలులో జులుం.

యిట్టి చెరువుల క్రింద యీ రైతులు యేమి కష్టించి ఫలింపు చేసేది? యకరా 1-కి రూ. 10, 9, 8, 7. రూపాయల రేట్లుయివున్నది. గ్రామ బేరీజు రూ. 8000 లు. శిస్తు వసూలు ఫిబ్రవరి నెలలగాయతు యీ దినంవరకు రయితులను వదలక నిర్బంధములు చేసుతున్నారు. ఆర్థికదురవస్థ యీ రయితులను పీల్చి పిప్పిచేయుచున్న రోజులలో శిస్తులు వసూలుగాక డిక్రీలు అములు నెరవేర్చడం మరీ ఘోరమైయున్నది. యీ ఘోరవిపత్తులలోనుండి రయితులను కాపాడువారు యెవరున్నారు? విత్తనాలు భూమిలో వేసి వది మొదలు ఆకాశమువంక చూచి భగవంతుడాయని మొలుగెత్తి యేడ్చుచున్నాము. మా కష్టములను బాపువారు లేరు. యిప్పటికే కొంతమంది యిండ్లు భూములను వదలి బస్తీలు చేరినారు. పెద్ద రయితులు మాత్రం యీ బస్తీలుచేరి బ్రతుకలేక అన్నితంటాలు పడుతూ రక్తము మాంసము పీల్చివేసిన మా జమీందార్ల హస్తముల నుండి వదలించుకోలేక తెల్యములయి కొనవూపిరిచే గుటకలుమింగుతూ కనిపెట్టుకొని యున్నారు. యిప్పటికైనా శ్రీ శ్రీ దివాన్‌జీగారు మా చవిటిభూములనున్న మా సీటివసతులనున్ను మాకు వేసియుండు రేట్లనున్న కనులారవీక్షించి హంసాయీ గ్రామాదులుగా యుండు దేవస్థానంవారి చెర్వులనున్నూ, రేట్లనున్నూ, విచారించి మాకు తగు సహాయం చేయని యెడల యీ రయితులున్నూ, యీ గ్రామములలోనుండి బాధలు పడలేక గవర్నమెంటు వారి గ్రామాదులకైనను దేవస్థానంవారి గ్రామాదులకైననుపోయి వారిని ఆశ్రయించి బ్రతుకలెన్నయని వెళ్ళిపోతలచియున్నారని మా వేంకటగిరి సంస్థానమునకు విన్నవించుకుంటున్నాము.

చేనిగుంట గ్రామరయితు.

(3 వ పుట తరువాత)

ములలో, సెటిల్మెంటు వ్యవహారములలో హెచ్చింపబడిన మొత్తమును, శాశ్వత శిస్తును కొక్కము కానిది మార్చుకొనుట కవలంబించిన పద్ధతుల వలనను. కొన్ని సందర్భములలో పన్నులు నూటికి 200 పాళ్ళవరకూడ హెచ్చింపబడెను.

ఈ విషయములలో క్రొత్త చట్టమిప్పుడుగల అసంతృప్తికరముగా వ్యవహారముల నేమాత్రమును వ్యవహరింప దలపెట్టలేదు. అంతియు గాక, శెట్టి పన్ను, పాలస్తు ఫీజులు, నీటి నుపయోగించుకొనినందులకు మరికొన్ని అస్పష్టమగు రుసుములు మొదలగువానినిగూడ శిస్తుల జాబితాలో చేర్చి పరిస్థితిని అస్పష్టీకరించెను దుర్భర మొనర్చెను. అక్రమమగు హెచ్చుపన్నులను తగ్గించుటకు లోనర్చుటకు తగ్గుల కట్టి ఉపాయములను కల్పింపలేదు. మరమ్మతు పై పన్ను విధింపకుండ చేయు విషయమున ఇదివరకున్న గోడుకూడ ఈ చట్టమువలన చెడును. మరమ్మతు చేయుటకు జమీందారే స్వల్ప మొత్తము వెచ్చించినను కూడ హెచ్చు పన్ను విధించుటకు రైతుతో ఒడంబడిక యొనర్చుటకు ఈ చట్టమవకాశ మొసగబడెను. ఇట్టి యొడంబడికకు కలెక్టరుయొక్క అనుమతి యుండవలెనను నిబంధన రైతునకు ఆచరణలో నిజమగు రక్షణముగ నుండజాలదు. ఈ నిబంధనను సులభముగ రైతునకు నష్టకరముగ నడుపజనవచ్చును. ఇది యటుండ, ప్రస్తుతము సివిలు కోర్టులలో దావావలన మాత్రమే పన్నును హెచ్చించుటకు గల అవకాశమును తొలగించి, పిటీషను వలన పన్నుల హెచ్చించుటకీ చట్ట మవకాశ మొసగుచున్నది. ఇందువలన జమీందారులు శాసనములోని 30 వ సెక్షనును చాల సులభముగ నుపయోగించుకొనగలరు.

పన్నుల ముజరా.

అనావృష్టివలనగాని అతివృష్టివలనగాని పైరులు పూర్తిగా నశించిపోయినప్పటికిని ఆ వత్సరపు శిస్తును మాఫుచేయుమని కోరుటకు జమీందారీరైతునకు వీలులేదు. రైతువారీ ప్రాంతములలోని రైతులకు గూడ శాసనమునందు ఇట్టి హక్కు లేదను విషయము నిజమే కాని, అట్టి పరిస్థితులలో శిస్తును మాఫు చేయుటకు, ప్రభుత్వమువారు స్పష్టమగు ఉత్తరువులను, నిబంధనలను ఏర్పరచియున్నారు. జమీందారీ రైతులకు గల పై నుదహరించిన అన్యాయమును, భూమివిచారణ సంఘమువారు స్పష్టముగ వెల్లడిచేసి ఆ యక్రమమును పరిహరింపవలసియున్నదని ప్రకటించిరి. అయినను అంత ముఖ్యమగు విషయమును గురించిగూడ ఈ చట్టమునందు రైతుల కెట్టి సౌకర్యమును గనుపించదు.

ఇరిగేషను సౌకర్యములు రైతుల యిక్కట్టులు.

జమీందారీ ఇరిగేషను వర్క్సు క్రింద నీటిపారుదల సౌకర్యములనందు భూములకు నీటి తీరువను చెల్లించు జమీందారీ రైతులు, సదరు ఇరిగేషను వర్క్సులను మంచి మరమ్మతు నందుంచునట్టుల జమీందారులను నిర్బంధింపజాలరు. ఇరిగేషను వర్క్సులకు మరమ్మతు లోపముచే, భూములకు నీరుపారుదల సరిగా లేని కారణముచే పైరులు పాడైనపుడు, నీటి తీరువను చెల్లింప నిరాకరించుట కైనను రైతులకు వీలు లేదు. ఇరిగేషను వర్క్సు శాశ్వతశైథిల్యము నందినను కారణముచే, పన్నును తగ్గింపగోరుటకు రైతున కధికార మొసగబడెను గాని దానిని అమలు జరుపుకొనుట రైతులకు దుస్సాధ్యముగ నొనర్పబడెను. రెవిన్యూ అధికారులద్వారా అట్టి మరమ్మతులు పూర్తిచేయించుకొన వచ్చునను అవకాశ మాచరణలో కేవలము నిరుపయోగముగ నున్నది. అట్టి మరమ్మతునకగు వ్యయమును ముందుగా రైతులు చెల్లించుకొనవలెను. తరువాత నది జమీందారునుండి రాబట్టబడును. కాని ముందుగా నా మొత్తమును చెల్లించుటకుగాని, మరమ్మతు పూర్తిచేయుటకు రైతులందరు గలియుట గాని, ఆచరణలో సుసాధ్యమగు విషయము గాదు.

మరమ్మతునకగు ఖర్చును పొందుటకే, జమీందారు నుండి వసూలు చేయుటకే సవరణచట్టమున కలెక్టరున కధికార మొసగబడెను. కాని ఇందు చేర్పరుపబడిన షరతులవలన పరిస్థితులింకను అసంతృప్తికరముగనే యున్నవి. మరమ్మతు అవసరమని పిటీషను పెట్టు రైతు ముందుగా రు 200 లను హామీగా జమకట్టవలెననియు మరమ్మతుయొక్క ఆవశ్యకత పూర్తిగా బుజువు కేయనియెడల సదరు మొత్తము ప్రభుత్వమువారు లాగుకొనెదరనియు షరతుల నేర్పరచుటచే సామాన్యపు రైతు ఈ అధికారము నుపయోగించుకొనజాలక పోవుటయే గాక ఉపయోగించుకొన ప్రయత్నించినను బలవంతుడగు జమీందారునితో పాటీకేసి నెగ్గగలుగుట దుస్సాధ్యము.

ఆచారసిద్ధమగు హక్కులు.

ఎస్టేటు బంజరుభూములలో పశువులను మేపుకొనుటకు ఎస్టేటు అడవులలోనుండి పచ్చిఆకు ఎరువులు, పనిముట్లకు కలప వంటచెరకు మొదలగు చిరకాలముగా వచ్చుచున్న ఆచారసిద్ధములగు హక్కులను, మదరాసు ఎస్టేటుల ల్యాండు ఆక్టు నంగీకరింపబడలేదు. ఇటీవల చాలమంది జమీందారులు, ఈ హక్కులను నిరోధించుచు, రైతులను నిర్బంధించి, అక్రమమగు తమ కోర్కెలకు లొంగజేసికొనుటకుగాను వారిని నిర్బంధపరచుచున్నారు. ఈ విషయమున, ప్రస్తుత చట్టము వ్యవహారముల నేమాత్రము సంస్కరింపలేదు సరిగదా, ఈ హక్కులను అనుభవించుటకు రైతులపై కొన్ని క్రొత్తరుసుములనుగూడ విధించుచున్నది.

నజరానాలు.

రాయితీ భూమిని రైతునకు పెట్టమొదట నొసగినపుడును వాయిదా ముగిసిన పిదప తిరిగి కవులున కిచ్చునపుడును, జమీందారు తన యిష్టము వచ్చినంత నజరానా వసూలు చేసికొనుట కవకాశము గలదు. ఆ మొత్తముల కెట్టి పరిమితియును లేదు. కొన్ని సమయములలో, పోటీ వేలము ద్వారా జిరాయితీ హక్కును విక్రయించవచ్చును. అంతియు గాక దానితోపాటు భూమి శిస్తునుగూడ హెచ్చింపవచ్చును.

ప్రాత బంజరుభూములలో జిరాయితీ హక్కును సంపాదించుటకు రెండేండ్ల శిస్తుకంటె ముందుగా హెచ్చు మొత్తము చెల్లింపరాదని శాసనమునందొకచో విధించుచు సాగుభూముల సందర్భమున జమీందారుల స్వేచ్ఛకు వదలివేయుట పరస్పర విరుద్ధముగ నున్నది.

రాయితీ భూమిని స్వాధీనము చేసికొనినపుడు, నజరానాను తరువాత వాయిదాలమీద చెల్లింపవచ్చునను కంట్రాక్టు పద్ధతిని ప్రస్తుత శాసనము నిషేధించెను. కాని ఈ సవరణచట్ట మట్టి కంట్రాక్టులను చట్టసమ్మతముగ నొనర్చుచున్నది. ఇందువలన, ఎంత మొత్తమైనను జిరాయితీ తీసుకొనవలెనను ఆతురతలో రైతులు జమీందారునకు ఋణపాశములయందు పడిపోయెదరు. రైతునకు వ్యవసాయములో వచ్చు ఫలసాయ మెంతయైనను సదరు ఋణము వడ్డీకి సరిపోక పోవచ్చును, ఇట్టి పరిస్థితులు మిక్కిలి అవాంఛనీయము.

కమతము భూములు, ప్రాతబంజరులు.

కొన్ని భూములను జమీందా రెప్పుడును సాగుచేసి యుండకపోయినను ఇకమీద సాగుచేయు తలంపే ఏ మాత్రమును లేకపోయినను గూడ జమీందారుయొక్క స్వంత (కమతము) భూములను పేరుపెట్టి పోటీరేటులమీద రైతులకు కవులున కొసగబడుచున్న భూములింకను చాలగలవు. అమలులో నున్న శాసనమున కొనర్పబడిన వ్యాఖ్యానముల వలన, కమతము భూములుగాని, పణ్ణయి భూములుగాని భూములెన్నియో జమీందారుని స్వంతభూమిగ నిర్వచింపబడెను. ఇదియును గాక, ప్రాతబంజరు అను నిర్వచనమును తొలగింపవలెను.

ఈ చట్టము రైతుల స్థితి నభివృద్ధి పరచుటకు మారు చాల భూములను క్రొత్తగా జమీందారుని, కమతము భూమిలోనికిని, ప్రాత బంజరులోనికినిగల రాయితీభూమియొక్క విస్తీర్ణమును తగ్గించి రైతుల స్థితి నదివరకు కంటెను దుర్భర మొనర్చుచున్నది. మదరాసు హైకోర్టువారిచేతను, ఒక కేసులో ప్రివీకౌన్సిలువారి తీర్పు ప్రకారమును, రాయితీ భూములుగ నిర్వచింపబడిన లంక భూములు, ఇపుడీ చట్టమువలన కొంతవరకు ప్రాతబంజరు భూములలో చేర్పబడనున్నవి. మరికొన్ని లంకభూములు రాయితీ భూముల శ్రేణినుండి తొలగింపబడుటచే, జమీందారుల స్వంత భూములుగ నొనర్పబడనున్నవి. ఇట్టి చర్య ఏ విధముగ సమర్థింపదగినది గాదు.

శిస్తు వసూళ్లు.

ప్రతి సంవత్సరము శిస్తు వసూళ్లు నిర్ణీత కాలములలో జరుగుటకు న్యాయాన్యాయములను, వసూలు చేయుటయం దవలంబించవలసిన పద్ధతుల శాస్త్రీయాశాస్త్రీయములు చాలవరకు, జమీ ఉద్యోగుల వ్యక్తిత్వముపై ఆధారపడి యుండును. వీరు అత్యల్పమగు వేతనములపై నియమింపబడి యుందురు. జమీందారులు వీరిని తమ ఇష్టము వచ్చినపుడు నియమించుచు, ఆగ్రహము వచ్చినపుడు తొలగించుచుందురు. వీరి మూలమున, సంకోచరహితులగు అను వారి నీ పదవులకు నియమించి, శిస్తు వసూలు చేయుటను గల శ్రీఘ్రమగు అధికారములను వారి చేతిలో నుంచినయెడల ఇక రైతులయవస్థను చెప్పనక్కరలేదు. ధాన్యపు మక్తాపద్ధతిని, పాలుపద్ధతిని, రైతు శిస్తు చెల్లింపవలసిన సందర్భములలో చెల్లింపవలసిన ధాన్యపు మొత్తమును గురించి వివాదము యున్నపుడుకూడ అనిర్వచితమగు జమీందారుని శిస్తుకొరకు జప్తు అధికారము నకుటు జరుపబడుచున్న నిదర్శనములు తరుచుగ కనుపించుచున్నవి. ఇట్టి అధికారములవలన చాల చిక్కులను కొన్ని సమయములలో కొట్లాటలనుగూడ సంభవించుచున్నవి. ఈ విషయమున, రైత్వారీ రైతుయొక్క స్థితి అట్టి అశాస్త్రీయమగు తొందరలు లేకుండ చాల మెరుగుగ నున్నది. శాస్త్రీయాధికారము లేని ఎన్నియో బాకీలను పట్టా భూమిపై జమీందారు విధింపవచ్చునను భయము వలనను, రైతుకుగూడ తెలియజేయకయే, ఏ విధమగు బహిరంగ ప్రకటనయును లేకుండ, జమీందారీ భూమిని, శిస్తు బాకీలక్రింద వేలము వేయవచ్చునను భయమువలనను, జమీందారీ రైతులకు ఆర్థిక సౌకర్యముల నేర్పరచుటకుగాని, సహకార భూమి తనఖా బ్యాంకుల నేర్పరచుటకుగాని చాల భయపడుచున్నారు.

కొన్ని విషయములలో ప్రస్తుతము జమీందారుని కిగల అధికారముల నీ నూతన చట్టము ఇంకను అభివృద్ధి పరచుచు రైతుల స్థితి నింకను దుస్సహము చేయుచున్నది. శిస్తు బాకీ వసూలు నిమిత్తము, పట్టాభూమిని జప్తు చేయుటకు జమీందారున కధికారమొసగుట కీ చట్టమున గావింపబడిన క్రొత్త సూచనవలన, ఇదివరకే అంతమాత్రముగనున్న జమీందారీ రైతుయొక్క పరపతిని అసలే నిర్మూలించుచున్నది. ఇందువలన, రైతు, ఇంకను ఎక్కుడు నిరంకుశ వర్గాలకు గురి గావలసివచ్చును. భూస్వామికి జప్తు అధికారమొసగుట, ఆంగ్లదేశపు మధ్యకాలపు శాసనములనుండి అనుకరింపబడినది. అది కాలపు ఆటవికత్వమునకు చిహ్నమగు నీ యధికారము నిపుడు మన దేశమునకు తెచ్చిపెట్టుట కేవల మనావశ్యకము. ఇట్టి యధికారమును జమీందారు లిదివరకు చాల దుర్వినియోగ మొనర్చిరి. అందుచే దానిని పూర్తిగా తొలగింపవలెను.

విచారణాధికారము.

[illegible] మొనర్చుచుండు, కలెక్టరులకు శిస్తు దావాల విచారణజేయు నధికారము నొసగుట రైతులకు చాల సౌకర్యము. జమీందారులకు దావాలకొరకు, ఉద్యోగులు, పెక్కుమంది న్యాయవాదులు నుందురు. అట్టి సౌకర్యములు లేని రయితులు నాయుడు ప్రదేశములకు పోవుటను న్యాయవాదులను తెచ్చుకొనుటకు, దావా మొత్తముకంటె ఎక్కువయో వ్యయముల పాలుగావలసి యుండును. ఇట్టి దావాలను విచారణ చేయుటకు జిల్లా మునసబు వంటి గల న్యాయాధికారులతో, స్మాలుకాజు కోర్టులవంటి, స్థిరమగు కోర్టుల నేర్పరుపవలెను. ల్యాండు కోర్టుల పద్ధతి నీ సందర్భమున ప్రభుత్వమువా రాలోచించి చూడవచ్చును.

ప్రభుత్వమువారిచే నిదివరకు నియమింపబడిన పెక్కు కమిటీలు, ప్రస్తుతమున్న ఏర్పాటుల సవరింపవలెనని సిఫార్సు చేసినను, బిల్లునం దట్టి సవరణ ఏదియు సూచింపబడలేదు.

సరియగు జిరాయితీ చట్టముయొక్క అవశ్యకత.

వ్యవసాయకులకు భూమిపై గల స్వాధీనపు హక్కు ఏర్పాటులకును, వ్యవసాయ పరిశ్రమాభివృద్ధికిని చాల సన్నిహితమగు సంబంధము గలదు. ప్రస్తుత మీ దేశమున నమలులోనున్న జమీందారు పద్ధతి చాల పురాతనమైనది. అది రైతుల ఆర్థికాభివృద్ధి కనుకూలమైనది గాదు. 1802 సంవత్సరపు జమీందారు ఊహింపబడిన వ్యక్తిగాని, యదార్థము గాదు. రెవిన్యూ వసూళ్లకొరకై కాలపువర్తక సంఘము మీ జమీందారును సృష్టించెను. ఈ పద్ధతి, కోట్లకొలది సాధారణ రయితుల ఆర్థికాభివృద్ధికిని, ప్రబల శత్రువుగ నున్నదనుట నిర్వివాదము, శాశ్వత సెటిల్మెంటునకు దుష్పరిణామముల గురించి సర్ జాన్ షోరు వంటివారు తెలిపిన జోస్యము యదార్థమైనది. అధునికి ఆర్థికతరంగ సంఘట్టనలలో కొట్టుకొనిపోవక నిలచియుండ గోరునెడల, జమీందారులు దేశీయార్థికాభివృద్ధికి యేదో యొక విధముగ తోడ్పడవలెను.

చట్టము నుపసంహరించుకొనుడు.

కనుక మదరాసు ప్రభుత్వమువా రిపుడు మదరాసు ఎస్టేటుల ల్యాండు ఆక్టునందలి కొన్ని సెక్షనుల మాత్రమే సవరించుటగా నిపుడు ప్రారంభించిన "రెవిన్యూ" శాసననిర్మాణము విషమభూయిష్టమై యున్న ప్రస్తుత పరిస్థితుల ఆవశ్యకతల కేమాత్రమును చాలదు. రైతులలో అసంతృప్తి తీవ్రముగ వ్యాపించుచున్నది. దానితోపాటు జమీందారీ శాశ్వత సెటిల్మెంటు పద్ధతినిగూడ రద్దుజేయవలెనను ఆందోళనము బలవత్తరమగుచున్నది. కనుక ప్రభుత్వమువారు జమీందారు లిపుడు వసూలు చేయుచున్న విపరీతమగు శిస్తుల తగ్గించియును ఇతర విధములగు ఆర్థిక సౌకర్యముల నేర్పరచియును రైతుల ఆర్థిక స్థితి నభివృద్ధిపరచుటకు వెంటనే చర్య తీసుకొనవలెను, అట్టి సమగ్రమగు చట్టమును తెచ్చుటకిది సమయముగాదని మా యభిప్రాయము. అందుచే క్రొత్త రాజకీయ సంస్కరణల క్రింద శాసనసభ పునర్నిర్మితమగు వరకు నీ చట్టమును వదలుకొనవలెనని ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నాము. అటులగాక ప్రభుత్వమువారీ చట్టమును శాసనముగ నొనర్చుటకు పట్టుబట్టుచో అధికారేతర సభ్యులు కొందరు సమగ్రమగు జిరాయితీ చట్టమును చర్చించు ఉపసంఘమునకే తమ చట్టమునుగూడ పంపబడునటుల చేయవలసి వచ్చును. అట్టి పరిస్థితులు గలుగజేయుట మంచిదిగాదు. కనుక ప్రభుత్వమువా రిపుడీ చట్టమును వదలివేసి ఆ భాగమును రాబోవు రాజకీయసంస్కరణలలో నేర్పడు శాసనసభకు వదలివేయవలెను.

రైతులు గ్రామత్యాగము చేయనుండుట.

అండగుండాల చేనిగుంట గ్రామములస్థితి.

మాకు కలిగియుండు కష్టనష్టములు యీ రైతు పత్రిక ప్రకటించురోజులలో కొంతవరకు పాఠక మహాశయులకు విన్నవించియున్నాను. ప్రస్తుత కష్టములు మాత్రం మొరకపరచెదను. మా చెర్వులకు వచ్చు అడవి వరవలు తిరుపతి దేవస్థానం వారు వారి గ్రామాదులు అనగా పులివెల్లం కారిపాక గ్రామచెర్వులకట్టలు బాగా బలపరచి వారిచెర్వులకు త్రిప్పుకొనిమంచి వర్షములు వర్షించునప్పుడు ఆ చెర్వులకట్టలు వదలివేయుదురు. ఆ నీరు యీ గ్రామ చెర్వులమీదబడి బొత్తుగా కట్టలులేక బొమ్మరంటి కట్టలవలెయుండు యీ చెర్వులు గండ్లుపడి బొత్తుగా నీరులేని స్థితులు యేర్పడినవి. (మాలగుంట) అను చెర్వు 3 గండ్లు పడియున్నది. (పెద్దచెర్వు)అను చెర్వు కొనకట్టలు బొత్తుగా కొట్టుకొని పోయియున్నవి. చినచెర్వుకు అసలుకట్టయే లేక నీళ్లునింపుకొనుటకు వీలులేక పాతిక పరక చెర్వుకే నిలిచి తెనంతట తూములు కల్లులు పోడులై యున్నందున వాటిగుండా ప్రవహించుచునేయున్నవి. యీ చెర్వును మొగము చూచువారు లేరు. (వడగ [illegible] చెర్వు) యీ చెర్వు ఎగుదల యేకు చెర్వుల నీళ్ళు యీ చెర్వు మీదనే వచ్చి వెళ్లి

(కొరవకు 6-వ పుట చూడుము.)

సంపాదకుడు, ప్రకాశకుడు:— నెల్లూరు వెంకట్రామా నాయుడు; రామకృష్ణ ముద్రాక్షరశాలలో మన్నేపల్లి రామకృష్ణరావుగారిచే ముద్రితము, నెల్లూరు.